

Straipsnis spausdintas „TAUROSTA“ 2016 m.Nr.1(2)

„Nejusti skausmo, reiškia nebūti žmogumi“

/ žydų patarlė/

JONAVOS ŽYDŲ BENDRUOMENĖS SUNAIKINIMAS 1941 metais

Dr. Arūnas Bubnys

Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius

Antrojo pasaulinio karo išvakarėse Jonavoje gyveno didžiausia Kauno apskrities žydų bendruomenė. Žydai Jonavoje pradėjo kurtis nuo pat miesto įsteigimo 1750 m. Patogi geografinė padėtis (gyvenvietė kūrėsi prie Neries upės, iki Kauno – 30 km, XIX a. buvo nutiestas geležinkelis) skatino miesto augimą ir plėtrą. XIX a. pabaigoje Jonava tapo svarbiu prekybos centru, 1864 m. jai suteiktos miesto teisės. 1897 m. visuotinio Rusijos imperijos gyventojų surašymo duomenimis, Jonavoje gyveno 4993 gyventojai, 3975 iš jų – žydai (80 proc. miesto gyventojų)¹. Tarpukariu žydai taip pat sudarė didžiausią miesto gyventojų dalį. 1932 m. Jonavoje gyveno 2710 žydų (65 proc. miesto gyventojų), o karo išvakarėse – apie 3000 žydų (iš viso Jonavoje tuo metu gyveno apie 5000 gyventojų). Žydų ūkinis, visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas buvo intensyvus. Dauguma jų vertėsi prekyba, dirbo pramonės įstaigose, amatininkų dirbtuvėse. Miestas garsėjo baldų pramone. Žydai Jonavoje turėjo 7 sinagogas, religinių ir pasaulietinių mokyklų, bibliotekų, politinių, kultūrinių ir sporto organizacijų. Žydų liaudies bankas Jonavoje 1929 m. turėjo 560 narių².

Nacistinei Vokietijai ir Sovietų Sąjungai 1939 m. okupavus Lenkiją, į Lietuvą patraukė nemažas būrys lenkų ir žydų tautybės pabėgėlių. Jie Lietuvoje buvo svetingai sutikti ir aktyviai remiami vietos bendruomenių. Į Jonavą iš Klerko miesto persikėlė visa ješiva. Jos rabinai ir studentai svetingai buvo sutikti ir šelpiami vietos žydų bendruomenės. Sovietų Sąjungai 1940 m. okupavus Lietuvą, įvairių tautybių Jonavos gyventojai nukentėjo nuo sovietų valdžios reformų ir represijų. Buvo nutraukta visų žydų partijų ir visuomeninių organizacijų veikla, uždaryti fabrikai, didesnės amatininkų dirbtuvės ir parduotuvės nacionalizuotos. Gyvenimo lygis smuko, kainos išaugo. 1941 m. birželio 14 d.,

¹ D. Levin, *Translation of the „Jonava“ chapter from Pinkas Hakehillot Lita*, www.jewishgen.org, p. 2.

² N. Schoenburg, S. Schoenburg, *Lithuanian Jewish Communities*, Northvale, New Jersey, London, 1996, p. 378–382.

prasidėjus masiniam gyventojų trėmimui iš Lietuvos į tolimuosius Sovietų Sąjungos regionus, išstremta ir nemažai Jonavos žydų šeimų (turtingesnių žmonių ir įvairių sionistinių partijų narių)³.

Prasidėjus karui, dauguma Kauno ir Jonavos žydų bandė pasitraukti iš šalies. Besitraukiančius žydus ir sovietinius aktyvistus bombarduodavo ir apšaudydavo vokiečių lėktuvai, antisovietiniai lietuvių partizanai (sukilėliai). Dalis bėglių žuvo ar buvo sužeisti, kiti pasislėpė aplinkiniuose kaimuose arba sugrįžo į namus, kai kuriems pavyko pasitraukti į Rusiją.

1941 m. birželio 24 d. Jonavos apylinkėse pradėjo veikti lietuvių partizanai. Jie blokavo kelius ir privertė besitraukiančius žydus grįžti atgal į Jonavą. Tą pačią dieną lietuvių partizanai apšaudė iš Kauno į rytus važiuojantį sovietų karinį traukinį⁴.

Vokiečių kariuomenė Jonavą užėmė 1941 m. birželio 25 d. Vyko smarkus vokiečių ir sovietų dalinių mūšis, kurio metu žuvo ir civiliai Jonavos gyventojai, buvo sugriauta ir sudeginta daug miesto pastatų. Viena bomba pataikė į slėptuvę, kurioje slėpėsi apie 70 žydų. Visi jie žuvo. Kai kurie Jonavos žydai bandė pasislėpti Kaune. Ten jie buvo suimti ir 1941 m. liepos pradžioje sušaudyti VII forte⁵.

Pirmosiomis karo dienomis Jonavoje susiorganizavo partizanų būrys. Jame buvo apie 50–60 vyrų. Būriui vadovavo atsargos karininkas Vladas Kulvicas. Vėliau partizanų būrys pavadintas savisaugos būriu. Jis buvo pavaldus vermachto vietos komendantūrai, be to, privalėjo vykdyti vokiečių saugumo policijos (gestapo) nurodymus. Pirmosiomis okupacijos dienomis savisaugos būrys represinių užduočių nevykdė. Būrio nariai tvarkė sugriautą miestą, rinko ir užkasinėjo žuvusių vokiečių, rusų karių ir civilių gyventojų palaikus. Be to, mūšių vietose rinko paliktus ginklus ir juos gabeno į Savivaldybės pastatą įsikūrusį savisaugos būrio štabą. Būrys taip pat saugojo tiltą per Nerį, geležinkelį ir kitus svarbius karinės reikšmės objektus. Praėjus kelioms savaitėms nuo karo pradžios, būrys buvo visiškai apginkluotas ir aprengtas Lietuvos kariuomenės drabužiais, atvežtais iš Kauno. Būrio veiklos funkcijos išplėstos. Į jo veiklą vis dažniau pradėjo kištis saugumo policijos valdininkai Simas Dolgačius ir Jokūbas Alekna. Dar iki masinių Jonavos žydų žudynių būrys persekiojo ir žudė sovietinius aktyvistus ir žydus⁶. 1941 m. birželio pabaigoje vokiečiai nužudė M. Fleišmaną bei mokytoją Saulą Keidanskį ir du jo sūnus. Jų kūnai užkasti aukų namų kiemuose⁷.

1941 m. rugpjūčio 7 d. Kauno apskrities viršininkas visiems apskrities valsčių viršaičiams ir policijos nuovadų viršininkams parašė nurodymus žydus apgyvendinti getuose iki 1941 m. rugpjūčio 15 d.⁸

³ D. Levin, *Translation of the „Jonava“ chapter from Pinkas Hakehillot Lita*, www.jewishgen.org, p. 9.

⁴ N. Bliumbergo 1945 m. spalio 30 d. apklausos protokolas, LYA, f. K-1, ap. 58, b. 47536/3, t. 2, l. 183 a. p.

⁵ E. Oshry, *The Annihilation of Lithuanian Jewry*, Judaica Press, 1995, p. 284.

⁶ V. Gineičio 1967 m. balandžio 25 d. apklausos protokolas, *ibid.*, t. 1, l. 55–56.

⁷ D. Levin, *Translation of the „Jonava“ chapter from Pinkas Hakehillot Lita*, www.jewishgen.org, p. 10.

⁸ Masinės žudynės Lietuvoje, d. 1, p. 290–291.

Rugpjūčio pradžioje savisaugos būrio kareiviai žydų vyrus suvarė į netoli Neries esančias kareivines. Čia ir turėjo būti įsteigtas žydų getas. Panašiu laiku suimti žydų vyrai už Jonavos (apie 1,5 km į šiaurės rytus) esančiame Girelės (Girelkos) miškelyje iškasė keletą didelių duobių. Kareivinėse žydų vyrai iki sušaudymo buvo kalinami kelias dienas. 1941 m. rugpjūčio 14 d. savisaugos būrys žydus surikiavo į koloną ir atvedė į Girelės miškelį. Suimtiesiems buvo pasakyta, kad jie yra vedami darbams. Į žudynių vietą iš Kauno atvyko keletas vokiečių gestapininkų ir kareivių būrys. Miškelyje grupelė žydų vyrų, supratusių, kas jų laukia, bandė pabėgti. Dauguma bėglių buvo nušauti, tačiau šešiams vyrams pavyko pasislėpti. Vėliau penki bėgliai buvo suimti ir sušaudyti, nacių okupacijos pabaigos sulaukė tik Nachumas Bliumbergas. Vokiečiai ir lietuvių savisaugininkai suvarė žydus į griovius ir sušaudė⁹. Pagal K. Jägerio raportą, 1941 m. rugpjūčio 14 d. Jonavoje sušaudyti 552 žydai (497 vyrai ir 55 moterys)¹⁰. Tarp žuvusiųjų buvo daug partinių ir sovietinių aktyvistų¹¹.

1941 m. rugpjūčio pabaigoje vietoj mėgstančio išlenkti taurelę V. Kulvico Jonavos savisaugos būrio vadu paskirtas j. ltn. Jonas Jurevičius¹². Po pirmųjų masinių žudynių likusias žydų šeimas, dar porą savaičių gyvenusias savo butuose, savisaugos būrio kareiviai suvarė į kareivines. Butuose liko didelė dalis daiktų, dėl to prasidėjo masinis butų plėšimas. Kareivines, kuriose iki sušaudymo žydai buvo laikomi keletą dienų, nuolatos saugojo apie 12 savisaugos būrio vyrų. Rugpjūčio 23–24 d. Jonavos žydai turėjo sumokėti 120 000 rublių kontribuciją¹³. Prieš sušaudymą Jonavos valsčiuje gyveno 1257 žydai¹⁴. Antrosios masinės Jonavos žydų žudynės vyko rugpjūčio ir rugsėjo mėnesių sandūroje (tarp rugpjūčio ir rugsėjo 2 d.). Žymaus Izraelio istoriko prof. Dovo Levino teigimu, šios žudynės vyko 1941 m. rugpjūčio 21–23 d. Girelės miškelyje¹⁵. Žudynių dieną Jonavos saugumo policijos viršininko nurodymu j. ltn. J. Jurevičius egzekucijai vykdyti paskyrė 16 savo būrio vyrų¹⁶. Žydai į žudynių vietą Girelėje buvo varomi grupėmis. Prieš konvojavimą savisaugos būrio kareiviams davė išgerti degtinės. Žudynių vietoje buvo ir Jonavos saugumo policijos viršininkas bei būrio vadas j. ltn. J. Jurevičius. Sušaudžius pirmąją pasmerktųjų grupę, į Girelę iš Kauno atvyko TDA bataliono leitenantai Bronius Norkus ir Vladas Malinauskas. Jie kartu su gestapo viršininku toliau vadovavo žudynėms. J.

⁹ N. Bliumbergo 1945 m. spalio 30 d. apklausos protokolas, LYA, f.K-1, ap. 58, b. 47536/3, t. 2, l.183 a. p.

¹⁰ Masinės žudynės Lietuvoje, d. 1, p.133.

¹¹ S. Kaplan 1967 m. birželio 8 d. apklausos protokolas, LYA, f.K-1, ap.58, b. 47536/3, t. 1, l.256.

¹² J. Jurevičiaus 1949 m. spalio 8 d. tardymo protokolas, ibid., b. 13545/3, l. 24.

¹³ Jonavos valsčiaus viršaičio 1941 m. rugpjūčio 25 d. raštas Kauno apskrities viršininkui, LCVA, f. R–1534, ap. 1, b. 190, l. 6.

¹⁴ Jonavos valsčiaus viršaičio 1941 m. rugpjūčio 30 d. raštas Kauno apskrities viršininkui, ibid., b. 186, l. 11.

¹⁵ D. Levin, *Translation of the „Jonava“ chapter from Pinkas Hakehillot Lita*, www.jewishgen.org, p. 10.

¹⁶ J. Jurevičiaus 1949 m. spalio 8 d. tardymo protokolas, ibid., b. 13545/3, l. 25; V. Gineičio 1967 m. balandžio 29 d. apklausos protokolas, ibid., b. 47536/3, t. 1, l. 66–67.

Jurevičius sugrįžo į Jonavą ir vėliau egzekucijoje nedalyvavo¹⁷. Šaudė ne tik Jonavos būrio nariai, bet ir civiliais apsirengę kitų vietovių baltaraiščiai, keli vokiečiai. Iš pradžių buvo sušaudyti vyrai, po to moterys ir vaikai. Prieš sušaudymą aukos buvo išrengtos iki apatinių drabužių. Sušaudytus žmones užberdavo smėliu ir kalkėmis, po to į griovį atveddavo kitą grupę ir sušaudydavo. Kraupių žudynių vaizdų negalėjo pakelti net kai kurie budeliai. Už „silpnadvasiškumą“ šaudymo metu Jonavos būrio narys L. Gineitis buvo uždarytas į vokiečių komendantūros daboklę¹⁸.

Antrųjų žudynių metu Jonavoje buvo sušaudyti 1556 žydai: 112 vyrų, 1200 moterų ir 244 vaikai¹⁹. Jonavos gete liko tik apie 200 moterų ir vaikų²⁰.

Dauguma Jonavos gyventojų šioms žudynėms nepritarė. Apie tai valsčiaus policijos vadas Juozas Stankevičius informavo savo vadovybę Kaune. Kauno miesto policijos vadas K. Renigeris ir J. Stankevičius nuvyko pas vokiečių karo komendantą. Pastarasis paskambino į gestapą ir pasakė, kad likusieji Jonavos žydai bus išvežti į Kauno getą. Sugrįžęs į Jonavą J. Stankevičius sutarė su valsčiaus viršaičiu, kad šis žydams į Kauną nugabenti paskirs vežikus. 1941 m. spalio 4 d. Jonavos žydai buvo išgabenti į Kauno getą. Už pagalbą žydams 1941 m. lapkričio mėn. vokiečiai J. Stankevičių suėmė ir iškėlė jam baudžiamąją bylą. 2 m., iki 1942 m. rudens, J. Stankevičius buvo kalinamas Kauno kalėjime²¹. Prof. D. Levino teigimu, 1941 m. spalio 22 d. 208 likę gyvi Jonavos žydai traukiniu išvežti į Kauno getą. Dauguma jų netrukus buvo sušaudyti „Didžiosios akcijos“ metu (1941 m. spalio 29 d.) su kitais Kauno geto žydais IX forte. Karą išgyveno tik vienas šios į Kauno getą atvežtųjų grupės vyras ir trys moterys²². Po kruvinių žudynių gausi Jonavos žydų bendruomenė nustojo egzistuoti.

Jonavos savisaugos būrys 1943 m. buvo prijungtas prie lietuvių 257-ojo policijos bataliono²³.

Nacių okupacijos pabaigoje (1944 m. vasarą) vokiečiai Girelės miškelyje naikino savo nusikaltimų pėdsakus. Apie dvi savaites žudynių vietoje buvo deginami atkasti žydų palaikai. Deginimo vieta apsupta kareivių, pašaliniamis asmenims buvo griežtai draudžiama prisitarti²⁴.

Nėra žinoma, kiek Jonavos žydų išgyveno Holokaustą Lietuvoje arba sugrįžo iš nacių koncentracijos stovyklų už Lietuvos ribų. Viena iš nedaugelio tokių buvo Frida Zelmanavičiūtė (gim. 1912 m.). Karo

¹⁷ J. Jurevičiaus 1949 m. sausio 8 d. tardymo protokolas, *ibid.*, b. 13545/3, l. 25–26.

¹⁸ V. Gineičio 1967 m. balandžio 29 d. apklausos protokolas, *ibid.*, b. 47536/3, t. 1, l. 67–71.

¹⁹ Masinės žudynės Lietuvoje, d. 1, p. 134.

²⁰ S. Kaplan 1967 m. birželio 8 d. apklausos protokolas, LYA, f. K–1, ap. 58, b. 47536/3, t. 1, l. 257.

²¹ J. Stankevičiaus 1954 m. rugsėjo 28 d. tardymo protokolo išrašas, LYA, f.3377, ap. 55, b. 138, l.158-159; S. Kaplan 1967 m. birželio 8 d. apklausos protokolas, *ibid.*, f.K-1, ap. 58, b. 47536/3, t. 1, l.257.

²² D. Levin, *Translation of the „Jonava“ chapter from Pinkas Hakehillot Lita*, www.jewishgen.org, p. 10.

²³ V. Gineičio 1967 m. gegužės 20 d. apklausos protokolas, *ibid.*, l.118.

ir nacių okupacijos metu ji kalėjo Kauno gete, jos tėvas mirė dar 1929 m., o motina karo metu dingo be žinios. 1944 m. ji kartu su kitais Kauno geto kaliniams buvo išvežta į Štuthofio koncentracijos stovyklą, ten kasė apkasus įvairiose vietose. 1945 m. sausio 21 d. kalinius išlaisvino Raudonoji armija. Išlaisvinta F. Zelmanavičiūtė pusę metų gydėsi ligoninėje Uljanovske (Rusija) ir į Lietuvą grįžo tik 1945 m. rugsėjo mėnesį²⁵. Galbūt panašių atvejų buvo ir daugiau. Kai kurie Jonavos žydai karo pradžioje sugebėjo pasitraukti į Sovietų Sąjungos gilumą ir vėliau kovojo 16-osios lietuviškosios šaulių divizijos gretose. Pavieniams Jonavos žydams pavyko pabėgti iš Kauno geto ir prisijungti prie sovietų partizanų.

1955 m. nužudytiems Jonavos žydams atminti buvo pastatytas paminklas. Jame lietuvių, hebrajų ir jidiš kalbomis iškalti įrašai apie šioje vietoje nacistų ir jų pagalbininkų nužudytus 2100 žydų vyrų, moterų ir vaikų²⁶.

2016 m.

ŠIOJE VIETOJE VOKIEČIŲ FAŠISTAI IR VIETINIAI PAGALBININKAI SUŠAUDĖ 2100 ŽYDŲ VAIKŲ, MOTERŲ, VYRŲ. Užrašas ant paminklo jidiš ir lietuvių kalba.

²⁵ V. Kreičmario 1944 m. rugsėjo 29 d. tardymo protokolo kopija, *ibid.*, t. 2, l. 162 a. p.

²⁵ F. Zelmanavičiūtės 1945 m. spalio 12 d. apklausos protokolas, LYA, f. K-1, ap. 59, b. 37829, l. 1–2.

²⁶ *Holokausto Lietuvoje atlasas*, V., 2011, p. 28–29

Iš rusų kalbos vertė L. Kiseliova

Archyvinė byla: Lietuvos ypatingasis archyvas, f. K-1, ap. 58, b. 13545/3

Kopija

AKTAS

1944 m. rugsėjo 22 d. kontržvalgybos SMK komisija (sudėtis: komisijos pirmininkas – NKGB Kauno m. padalinio tardymo skyriaus viršininko Kiseliovas, nariai: 14 RAB (rajono aviabazės) kontržvalgybos „SMERŠ“ skyriaus viršininko pavaduotojas kapitonas Belovas, 14 RAB „SMERŠ“ apskrities tardytojas jaun. leitenantas Martynovas, 14 RAB politinio skyriaus atstovo kapitonas Kornejevas, Jonavos valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Gudynas), dalyvaujant medicininei ekspertizei (sudėtis: 14 RAB sanitarinės tarnybos viršininkas, med. tarnybos majoras Labkovas, med. tarnybos kapitonas Penirovskis, Jonavos gydymo punkto gydytojas Penartėnas) ir kviestiniams Jonavos miestelio gyventojams Utyrai Liudvikui, Michailovskiui Stanislavui, Butkui Stanislavui ir Ivanovui Fedotui, apžiūrėjo vietą, kur 1941 m. vasarą vokiečiai fašistiniai okupantai ir jų parankiniai – vietiniai kontrrevoliucinių šaulių būrių nariai vykdė masinius žydu, tarybinio partinio aktyvo, surinkto iš Lietuvos TSR, Kauno apskrities, Jonavos valsčiaus, taip pat Raudonosios Armijos karo belaisvių sušaudymus.

Vietos apžiūra pradėta 12 val., esant natūraliai šviesai. Nustatyta, kad vieta, kur buvo vykdomi žydu, tarybinio partinio aktyvo ir Raudonosios Armijos karo belaisvių, patekusių į priešų apsupimą, masiniai sušaudymai, vadinama Girelkos mišku. Jis yra 1,5 km į šiaurės rytus nuo Jonavos m., vietos gruntas – smėlingas. Aukštumoje, apsuptoje retomis pušimis, rastos 7 (septynios) duobės, iš kurių trys duobės – 50 m ilgio, 6 m pločio ir 3–4 m gylio. Likusios duobės – 25 m ilgio, 5–6 m pločio ir 3–4 m gylio.

Atlikus dviejų duobių kasinėjimus, dviejų metrų gylyje aptiktas pelenų sluoksnis ir smulkių nesudegusių žmonių kaulų: pelenų sluoksnis vienoje iš duobių visame plote siekė 70–80 cm, kas patvirtina didelį skaičių sušaudytų taikių gyventojų ir Raudonosios Armijos karo belaisvių.

Siekdama paslėpti savo piktadarys, vokiečių vadovybė 1944 m. iškasė lavonus ir juos degino.

Tarp pelenų vienoje iš duobių aptikti antrankiai, atrodantys kaip apdegusi 4–5 cm storio geležies grandinė, kas patvirtina, kad žmonės buvo sušaudomi sukaustyti antrankiais.

Liudininkai – vietiniai gyventojai, o kai kurie, pavyzdžiui, Utyra Liudvikas ir kiti, kurie buvo mobilizuoti kasti kapų, tvirtina, jog žydu, tarybinio partinio aktyvo ir Raudonosios Armijos karo belaisvių, nužudytų Girelkos miške 1941 m. vasarą, skaičius siekia per 6000.

GYDYTOJŲ MEDICININĖS EKSPERTIZĖS IŠVADA

Atkastų bendrų duobių, kuriose fašistiniai budeliai vykdė masinį žmonių naikinimą, duomenų liudijimai:

1. Duobių skaičius, jų dydis ir gylis rodo, kad minėta teritorija buvo tarybinių piliečių organizuoto masinio naikinimo vieta.
2. Atidengus nurodytas duobes, jose rastas storas sluoksnis susigulėjusių pelenų su likusiais nesudegusiais žmonių kaulais.
3. Apžiūrint nesudegusius kaulus nustatyta, kad duobėse sunaikinti suaugusieji ir vaikai, nes rasti kaulai priklausė įvairiam amžiui (buvo rasta vaikų ir suaugusių raktikaulių, atskirų kaukolės kaulų, vaikų ir suaugusių gabalėlių ir kitų skeleto dalių).

4. Bendrose duobėse buvo rasta nesudegusių metalinių daiktų: sagčių nuo moteriškų diržų, lankelių plaukams, metalinių šukų, kareiviškų batų pakaustų, antrankių. Visa tai įrodo, kad bendrose duobėse buvo naikinami ir vietiniai įvairaus amžiaus gyventojai, ir Raudonosios Armijos karo belaisviai.
5. Kartu su žmonių kaulų liekanomis rasta ir atskirų apyvokos daiktų, duobėse aptikta tuščių vokiško automatinio ginklo (automato-pistoletu) gilzių, kas taip pat įrodo, jog aukos į duobes buvo metamos gyvos ir nužudomos duobėse ginklu.
6. Siekdami paslėpti piktadarystes naikinant tarybinius piliečius, vokieškieji budeliai organizavo visų nukankintų ir sušaudytų žmonių lavonų deginimą.
7. Pagal rastų duobių skaičių ir jose esančių pelenų sluoksnio dydį ir gylį bei pagal liudininkų parodymus galima tvirtinti, kad žmonių naikinimas buvo masinis, skaičiuojama daugiau nei 6000 aukų.

Komisija, remdamasi liudininkų parodymais ir atvertų kapų rezultatais, nustatė:

1. 1941 m. vasarą vokiečių vadovybė, dalyvaujant vietiniams baudžiamiesiems šaulių būrių nariams, Girelkos miške vykdė masinį taikių gyventojų, taip pat moterų, vaikų bei Raudonosios Armijos karo belaisvių naikinimą juos sušaudant.
2. Bendras nužudytųjų skaičius – per 6000.
3. Slėpdama savo nusikaltimus, vokiečių vadovybė 1944 m. atliko kapų atidengimą ir lavonų deginimą, o visų lavonų likučiai vėl buvo užkasti tose pačiose duobėse.

Tai liudija sudarytas aktas.

Komisijos pirmininkas:	kapitonas	/Kiseliovas/
Nariai:	kapitonas	/Belovas/
	jaun. leitenantas	/Martynovas/
	kapitonas	/Kornejevas/
Jonavos m. valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininko pav.		/Gudynas/
Medicinos ekspertai:	med. tarnybos majoras	/Labkovas/
	kapitonas	/Pendrovskis/
	gydytojas	/Penartėnas/
Kviestiniai:		/Utyra/
		/Michailovskis/
		/Butkus/
		/Ivanovas/

Kopija patvirtintos kopijos tikra:

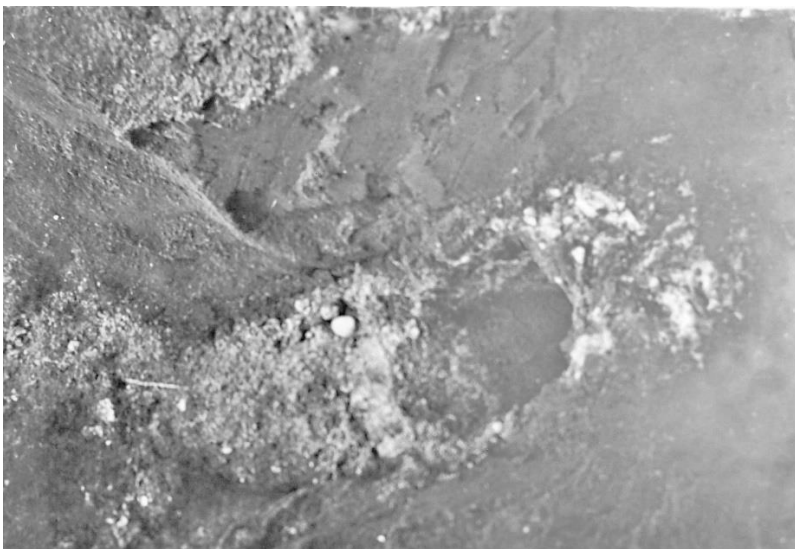
MGB Jonavos sk. vyr. skyriaus įgaliotinis		
	leitenantas	/Štukaturovas/

Pažyma: Akto kopija yra tardymo byloje Nr. 18545/8 kaltinant Jurevičių Joną, Simo.

Tikra: MGB Jonavos sk. vyr. įgaliotinis		
	leitenantas	/Štukaturovas/

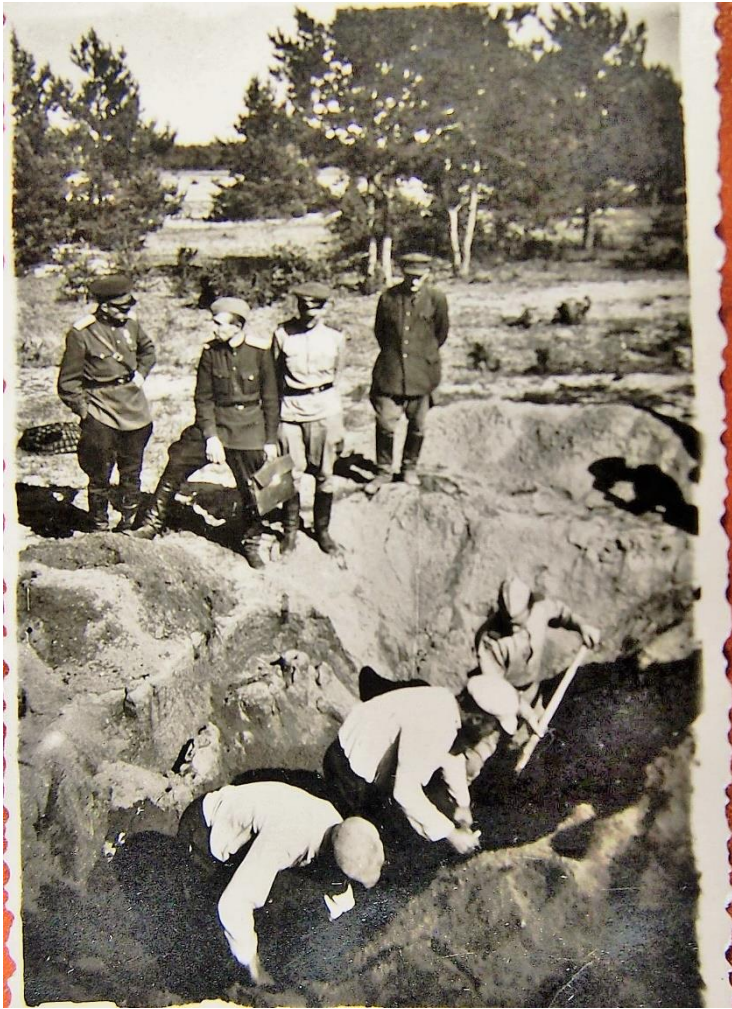
Nuotr.112-1. Masinės žydų tautybės gyventojų sunaikinimo vietos Giraitės miške, bendras vaizdas.

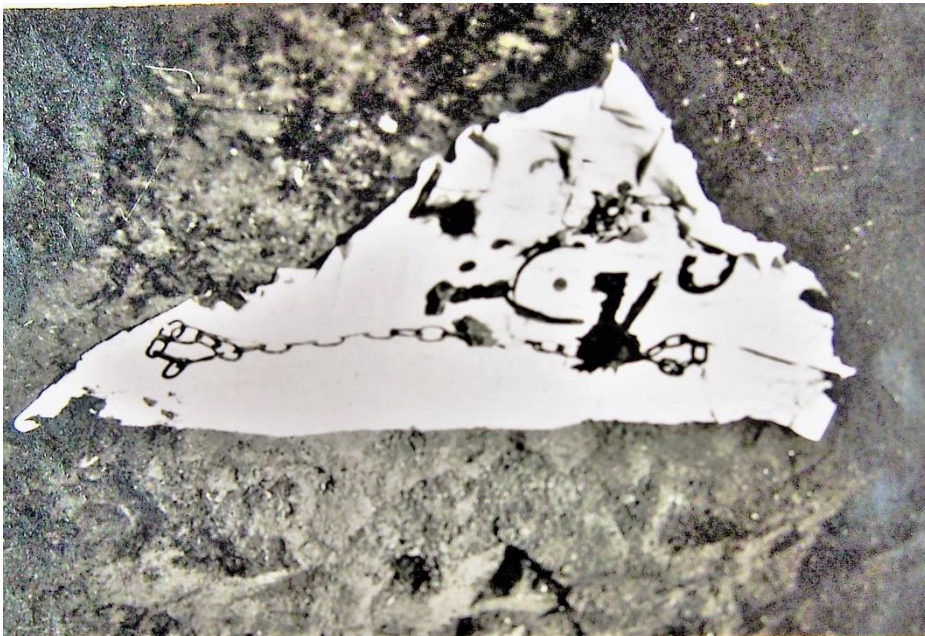
Nuotr.112-4. Pelenai sudegintų lavonų vienoje iš septynių duobių Giraitės miške.

Nuotr.112-2. Septynių laidojimo duobių bendras vaizdas

Nuotr.112-3. Laidojimo duobių atkasimas Giraitės miške

Nuotr.112-5. Antrankiai, kariškų batų apkaustai ir kt. daiktai surasti sudegintų lavonų pelenuose Giraitės miške